

Filipperbrevet

Innledning til Filipperbrevet

Vi lever i en vanskelig tid med blant annet koronapandemien og at mange føler at det er trangere kår i vår tid for å være kristen.

Dette er ikke noe nytt, men heller en normalsituasjon. I alle fall de første kristne opplevde vanskeligheter på mange plan. Inn i en slik situasjon Filipperbrevet er skrevet.

Likevel dette det mest oppmuntrende av brevene.

Paulus er i fengsel. Bemerkelsesverdig positiv tone.

Når / hvor er brevet skrevet?

Litt vanskelig spørsmål. Vi vet fra Apostlenes gjerninger (Apg) at Paulus satt fengslet i Cæsarea 57-59 og Roma 60-62. I tillegg forteller han i 2. Kor. om flere fengslinger. Polykarp (69-155), en av de tidligste kirkefedre som bl.a. var biskop i Smyrna forteller om til sammen 6 fengselsopphold.

Mest sannsynlig er Filipperbrevet skrevet i 61-62. Paulus må ha sittet i fengsel en stund. Det har gått rapporter begge veier mellom Filippi og Roma. Brevet er sannsynligvis skrevet like etter de andre fengselsbrev: Ef. / Kol. / Filemon.

Bakgrunn for brevet:

Foranledningen er at Paulus vil takke for gaven som Epafroditus hadde med til ham fra filipperne. Det var et nært og hjertelig forhold mellom ham og menigheten. Paulus ville ikke være en byrde der han kom – jobbet ved siden av evangeliseringen. Men med filipperne var det annerledes. De ønsket å gi ham støtte.

Hvem var filipperne?

Apg 16: Paulus kom dit på sin 2. misjonsreise. Det var en stolt romersk by strategisk plassert på grensen Europa og Asia. Paulus ledet dit pga. et syn. Det var få jøder og ingen synagoge der, kun et bønnested.

De første omvendte var: Lydia, asiatisk overklasse-kvinne som ble døpt med hele sitt hus. Dernest gresk slave-kvinne. Så romersk fengselsvokter. «Her var det ikke jøde eller greker, ... slave eller fri, ... mann og kvinne. Dere er alle én i Kristus» (Gal. 3,28).

Paulus var der bare ca. 3 uker, så ble han og Silas bedt om å forlate byen. Han kom tilbake på 3. misjonsreise.

Ved siden av Filipperbrevet hører vi om menigheten igjen i Joh. Åp. 3,7ff. Filipperne er en av to menigheter som får i hovedsak positive skussmål.

I motsetning til de andre brevene tar ikke Paulus opp noen store problemer eller utfordringer i Filipperbrevet. Han adresserer et par ting, men det er ikke noe hovedpoeng for ham.

Innhold:

Glede nevnes 16 ganger. Videre omtales evangeliet flere ganger og uttrykket «i Kristus» går også igjen mange ganger.

Filipperne 1

Åpningshilsen

v. 1-2: Starter med avsenderen. Man skrev den gang på papyrusrull. Derfor var det viktig å skrive navnet på avsenderen først for vite hvem brevet kom fra.

Paulus og Timoteus: Dette var ikke et solobrev. Det var heller ikke de andre fangenskapsbrevene. Likevel er det Paulus som dikterer og preger brevet. Timoteus var med på 2. misjonsreise og skulle snart sendes på besøk til menigheten igjen (2,19).

Har omsorg for dem.

Ordet tjener betyr også slave. I GT blir ordet bl.a. brukt om Moses. Verdighetstittel = utvalgt av Gud. Samtidig uttrykker Paulus her en ydmykhet. Han setter seg ikke over dem han skriver til.

«De hellige» = å være satt til side for Gud.

«Alle» går igjen flere ganger: v. 4, 7, 8.

Tilsynsmenn / biskoper (ikke lik dagens biskoper. De kom først litt utpå 100-tallet) og diakoner.

v. 2 kjenner vi igjen fra starten av våre gudstjenester. Mye av vår liturgi er hentet direkte fra NT. Nåde og fred er gaver fra Gud, vår Far og Herren Jesus Kristus.

Takk og bønn for menigheten – en ny start

v. 3-8: I alle brev, bortsett fra Gal. begynner Paulus med å takke for de kristne. Ordet takk (gresk eucharistå) er det samme som brukes om nattverd, som da forstås som et takksigelsesmåltid.

Paulus uttrykker en særlig glede og varme. Ikke rart, for etter så korte besøk var det blitt en livskraftig, men samtidig skjør menighet i Filippi, den første på europeisk grunn.

Han takker og ber for dem hele tiden og Paulus ba uavlatelig. Det var en helt sentral del av hans arbeid / tjeneste.

v. 5: Det greske ordet «koinonia» betyr fellesskap / samfunn / ha delaktighet i. Ha del i noe sammen med noen. Et partnerskap i (utbredelsen av) evangeliet.

v. 6 siterer vi ofte og bruker som hilsener.

Guds gode gjerning som han begynte: Det startet med et syn «Kom over og hjelp oss!», så en utfrielse fra onde åndsmakter og til slutt et jordskjelv (Se Apg. 16). Dette var kraftige gjerninger. Sammen med forkynnelsen av Kristi kors + oppstandelse førte det mennesker til tro og nytt liv.

Det må ha vært oppmuntrende for Paulus (+ Tim.) å se at den skjøre starten bar slik frukt.

Han hadde tillit til at Gud som hadde begynt på så sterk måte ville fullføre sin gjerning.

Den tilliten kan vi og ha til Gud.

v. 9-11: Paulus er opptatt av både kvantitativ og kvalitativ vekst. Han gledet seg over begge deler. Det hele begynner med kjærligheten som er en Guds gave (1. Joh. 4,17)!

Det var den han selv bar på og som kommer til uttrykk i v. 8: «Jeg lengter etter dere med Kristi Jesu hjertelag (Gresk: innvoller).

Kjærligheten må flomme over – til Gud og hverandre. Kjærlighet er mer enn varme følelser. «Kjærlighet må ha et ansikt» (sier Heidi Baker som er en moderne Mor Theresa). Den må lede til handling. Men hvilke handlinger? Hva vil Gud? Vi trenger innsikt + dømmekraft...

Vi trenger å vite hva som er viktig og rett (begge deler ligger i ordet som her oversettes med «viktig»). I Ef. 4,15 uttrykkes det på følgende måte: «vi skal være tro mot sannheten i kjærlighet».

Alt som har hendt, tjener evangeliet / tjener til det gode / v. 12-14: Paulus ser sin situasjon fra Guds perspektiv. Da er han ikke deprimert. Gud har kontrollen og virker gjennom det som skjer.

Han underdriver sine egne lidelser. Han hadde strengt fangenskap en mulig dødsdom hengende over seg. Likevel er Paulus ikke opptatt av seg selv, men evangeliet og evangeliets fremgang. Han ikke bare utholder, men gleder seg i lidelsene (ikke over lidelsene).

Følger det en spesiell nåde med det å være forfulgt og i fangenskap for Kristi skyld? Vitnesbyrd fra bl.a. Rickard Wurmbrant, pastor Chang (18 år i arbeidsleir – latrina) og mange andre kan tyde på det.

Dette er utfordrende for oss som frykter litt ubehag for troens skyld.

v. 15-18: Til og med de som har uedle hensikter (sjalusi, rivalisering og egoistiske ambisjoner) når de forkynner evangeliet bidrar til å fremme evangeliet.

Må sjeldne dette fra et forvrent budskap! Det er klart at midlene også betyr noe: Helt feil å bruke tvang eller makt (sverd)!

Her snakker Paulus om motivene til de som forkynner. Da er han ikke bekymret.

Vitnesbyrd: Russisk vitenskapsmann som ble kristen gjennom ateistisk antiforkynnelse.

v. 19-26: Også Paulus trengte menneskers forbønn! Han er intet er overmenneske eller en som kan greie seg alene. Paulus visste om sin svakhet (Se bl.a. 2. Kor. 12).

Hans fremste mål var at hans liv skulle bringe ære til Jesus! Da var liv eller død underordnet.

Vi er nok langt unna en slik holdning.

v. 21: Hvis vi skulle fullføre setningen: For meg er livet... - hva ville det da blir? Suksess, penger, makt, berømmelse... (Madonna: «Jeg kommer ikke til å bli lykkelig før jeg er like berømt som Gud»), nytelse, fritid, frihet....

For meg er livet Kristus + døden en vinning! Var Paulus ensporet? JA, men hvilke spor har han ikke da satt etter seg!!!

Det er en del andre vi kan si det samme om. Personer som har vært drevet av én sak. Da blir liv eller død underordnet.

Å være med Kristus var det viktigste for Paulus. Han visste han ville få det bedre der framme – i en evig glede + herlighet, men han visste også at han fortsatt hadde en oppgave å gjøre her på jord.

v. 25: Herlig vers! Evangeliet er glede / det glade budskap.

Fremgang i troen... Det er naturlig at troen vokser, slik alle andre ting i livet vokser: fra barnetro til voksentro, mer kunnskap, innsikt, kjærlighet...

v. 26: Paulus er trygg på at han skal se sine kjære kristne søsken igjen. Vi vet ikke hva som skjedde med Paulus etter år 62. Kanskje kom han tilbake til Filippi. Noen tror han reiste til Spania, slik han uttrykker i Rom. 15,28 at han planla. Mye tyder på at han led martyrdøden i om lag år 64.